

نگاهی به تحرکات «گولن» و سیاست‌های داخلی و خارجی‌اش

جنبش خدمت وسودای هژمونی

آراد حاجی‌آقایی

کرد که به یکی از ارزشمندترین ماهنامه‌های منتشرشده در ترکیه بدل شد. هزاران نوار ضبط‌شده و مجموعه مراسم‌های این جنبش در قالب ۶۰ کتاب منتشر شده است که برخی از آنها به پرفروش‌ترین کتاب‌های ترکیه تبدیل شده‌اند. روزنامه «زمان»، کانال تلویزیونی ملی با عنوان جاده ابریشم (Samanyolu) و ایستگاه‌های رادیویی پرطرفدار و آژانس‌های خبری جهان از جمله ابزارهای رسانه‌ای این جنبش هستند. همچنین به‌تازگی چندکانال جدید تأسیس شد تا سخنرانی‌های او پخش شود. وب‌سایت رسمی گولن نیز به بیشتر زبان‌های زنده دنیا- و اخیرا به زبان فارسی- تأسیس شده و از مخاطبان وسیعی برخوردار است.

بسط و نفوذ فرهنگی- سیاسی ترکیه در کشورهای آسیای میانه
با فروپاشی اتحاد جماهیرشوروی از سال۱۹۹۰، آسیای میانه به منطقه استراتژیک توسعه‌ای این جنبش به‌عنوان یک چارچوب فرامرزی تبدیل شده است. استراتژی این جنبش برای تثبیت جایگاه خود در آسیای مرکزی کاملاً موفقیت‌آمیز بود و طی دوسال این جنبش مبادرت به بازگشایی صدها شرکت و ده‌ها مدرسه و نیز روزنامه زمان در این منطقه کرد. طبق سخنان «بیارمالچی» علاوه‌بر شرکت‌ها و مدارس تأسیس‌شده، کتابفروشی‌های هوادار این جنبش نیز با انتشار کتاب‌ها و سی‌دی‌های این جماعت نقش مهمی را در بسط و نفوذ ایده‌های گولن ایفا کرده‌اند. برای نمونه شرکت «آبدین» در آلمانی و شعبه‌های آن در تاشکند به زبان‌های ترکی، انگلیسی، روسی، ازبکی، قزاقی و قرقیزی و ترکمنی، ایده‌های ترکی- اسلامی گولن را منتشر کردند.

علاوه‌بر این اقدامات، این‌ جنبش با تأسیس اتاق‌های بازرگانی ترکیه- ازبکستان، ترکیه- قرقیزستان در بیشکک و ترکیه- قزاقستان به بسط نفوذ خود پرداخته است.

گولن خود تمایز بین تبلیغ دینی و تمثیل (نمایندگی) را توضیح می‌دهد. او بر این باور است که پیروان او باید تبلیغ مذهبی را نه در حیطه زبانی و به‌مثابه پروپاگاندا بلکه باید فقطاز طریق عمل و خدمت و ایثار اجرا کنند. برهمین‌مبنا او بر این باور است که جوامع، امروزه در معرض خطر پروپاگاندا ی سیاسی، مذهبی و فلسفی قرار گرفته و مردم نیز از تبلیغ دینی بیزار شده‌اند. از این‌رو باید نوع تبلیغ جنبش را در پرتو عمل اعضا بر مردم تحمیل کرد.

«گولن» در پی تاثیرگذاری بر دامنه تمامی فرآیندهای اجتماعی و سیاسی مربوط به زندگی مدرن نیز برآمده است.
بنابراین او بر **نقش حیاتی بازارها، آموزش و رسانه تاکید می‌کرد.**
از نظر **«گولن» یک جامعه ایده‌آل و منظم بربنیای یک دولت قدرتمند و یک بازار قوی که به‌نوبه‌خود متضمن یک سیستم آموزشی توسعه‌یافته است، قوام گرفته و در چنین جامعه‌ای تربیت و تعلیم با نظم ترکیب شده است**

در این راستا یکی از استراتژی‌های جماعت یا جنبش خدمت، تحمیل سیاست‌های ترکیه و ایدئولوژی اسلام مبتنی بر ترکیسم بر مقامات محلی است. هرچند شرایط کنونی آسیای میانه بیکبری این سیاست‌ها را با دشواری‌هایی مواجه می‌کند اما اعضای جنبش خدمت با شیوه‌های متفاوتی، این سیاست را بسط و تغییر داده‌اند.

تاثیرگذاری غیرمستقیم بر مساله کرد در ترکیه و اقلیم کردستان

یکی دیگر از پیامدهای گسترش جنبش گولن و موسسات آموزشی و خیریه آن در کردستان ترکیه، عضوگیری این جنبش از کردها در مقابل حزب کارگران کردستان است. پژوهش‌ی جدید درباره نواحی جنوب‌شرقی ترکیه که حزب کارگران کردستان در آن بسیار فعال است، نشان می‌دهد که این جنبش از تاثیر غیرمستقیم و بسیار مهمی در نزد افکارعمومی و جوانان کردی که بسیار مستعد پیوستن به این حزب هستند، برخوردار است. از آنجا که کردهای ساکن در ترکیه یکی از محافظه‌کارترین و سنتی‌ترین گروه‌های ساکن این کشور هستند و به دلیل موفقیت این جنبش در تلفیق مدرنیته و سنت، بخش بزرگی از کردها از آن استقبال کردند. جنبش خدمت در مناطق کردنشین نیز به سان آسیای میانه، مدارس و موسسات آموزشی و شبانه‌روزی تأسیس کرده است. مطابق آمار منتشرشده در سال۲۰۰۹، این جنبش دارای ۲۸۹موسسه آموزشی- با بیش از ۸۴هزار دانش‌آموز ثبت‌نام‌شده در نواحی کردنشین است. طبق آمار روزنامه‌های ترکیه، به‌طور میانگین در هر سال سه‌هزارو۳۷۱ دانش‌آموز به این موسسات اضافه می‌شوند. همچنین اقدامات بهداشتی و غربالگری‌های پزشکی نیز در

یکی از واکنش‌های مهم به رادیکالیسم اسلامی در گستره جهان اسلام، رشد و روایت‌پذیری جنبش‌های میانه‌رو و مدنی است. جنبش «نئو-نور» که از آن با عنوان جنبش خدمت نیز یاد می‌شود درحال از سر گذراندن رشدی سریع در ترکیه- به‌عنوان کشور مادر- و کشورهای استرالیا، کانادا، آفریقا و اخیرا ایالات‌متحدهآمریکاست. این جنبش ملهم از آرای فکری شخصی است که ریشه در طریقت صوفی نورسی با نام «فتح‌الله گولن» دارد؛ واعظ، خطیب و شاعری که از سال۱۹۹۹ تا کنون به‌عنوان تبعیدی خودخواسته ساکن آمریکاست. بنیادهای عقیدتی گولن متأثر از آموزه‌های شیخ سعید نورسی و کتاب اصلی او با عنوان رسائل‌النور است که بعداز مرگ نورسی در سال۱۹۶۰ در قالب حلقه‌های جدید و تفسیر از آثار او در سرتاسر ترکیه منتشر و پخش شد.

نورسی بر این باور بود که دولت به‌صورت موثری قادر نیست بسیاری از مشکلات فراوی کشورهای اسلامی در این عصر را پاسخ دهد. از این‌رو باید بیشتر بر سطح فرد و جامعه و نه دولت تمرکز کرد. نورسی معتقد بود که از طریق خودسازی فردی و اصرار بر ارزش‌های مذهبی در شکل‌دادن به خود می‌توان در راستای مقاومت علیه سیاست‌های مدنی‌سازی و تبعات آن مقاومت کرد. برمنیای این ایده‌های کلی، خطابه‌های دینی گولن نیز در پیشبرد افکار و نقش اساسی را ایفا کرده است. سبک خطابی او نه‌تنها به تهییج احساسات دیندارانه می‌پرداخت بلکه در مراحل‌بعدی زبان‌جامع‌تری را در پل‌زدن بین اسلامگرایان و سکولار- لیبرال‌ها و حتی آنتیست‌ها ایجاد کرد. این امر باعث شد تا حلقه‌های پرشوری در میان جنبش ایجاد و حضور آنها نیز به لیبرالی‌شدن هرچه بیشتر زبان و افکار جنبش منجر شود. با گذشت زمان این جنبش به‌تدریج جمع‌گرایی ضدکمونیستی خود را به دور انداخته و با درپیش گرفتن روند ورود به عرصه عمومی مجبور به سکولاریزاسیون درونی شد. در اوایل، گولن با ایجاد یک مدرسه قرآنی به ساخت یک اجتماع مذهبی انحصاری در ازمیر دست زد و سپس با به‌کارگیری اردوهای تابستانی، به ایجاد فضاهایی برای آموزش سکولارها همت گماشت. اما در این اردوها فربایض روزانه به‌طور منظم به‌جا آورده می‌شد و مسایل اجتماعی و اخلاقی از منظر افکار سعید نورسی به‌تدریج قرار می‌گرفت.

با پشت‌سرنهاند دوره متعاقب کودتای ۱۲سپتامبر۱۹۸۰ این جنبش وارد سپهر عمومی شد. با سیاست‌های نئولیبرال «تورکوت اوزال» در اوایل دهه ۱۹۸۰ و فرصت‌های بزرگ‌تر برای ایجاد مدارس خصوصی، نخستین دبیرستان‌های گولن در ازمیر و استانبول افتتاح شدند. بعدها با دعوت گولن از استادان و نخبگان سکولار، این مدارس یکی از بنیادهای گسترش اندیشه‌های گولن و نفوذپذیری او در سیاست‌های داخلی ترکیه و خارج از ترکیه تبدیل شد. «گولن» در پی تأثیرگذاری بر دامنه تمامی فرآیندهای اجتماعی و سیاسی مربوط به زندگی مدرن نیز برآمده است. بنابراین او بر نقش حیاتی بازارها، آموزش و رسانه تاکید می‌کرد. از نظر «گولن» یک جامعه ایده‌آل و منظم بربنیای یک دولت قدرتمند و یک بازار قوی که به‌نوبه‌خود متضمن یک سیستم آموزشی توسعه‌یافته است، قوام گرفته و در چنین جامعه‌ای تربیت (شخصیت‌سازی) و تعلیم (آموزش علوم مدرن) با نظم ترکیب شده است. این ایمان معنوی برای تقویت مسلمانان ترکیه فقط می‌تواند از اسلام که نقشه ذهنی مشترک ترک‌هاست، نشأت بگیرد.

به نظر گولن، اخلاق اعتقادی و اخلاق مسوولیت‌پذیری گونه‌ای از اکتیویسم جهانی را ایجاد می‌کند که در پی دگرگونی این جهان برای جهان طریق تربیت و آموزش دانش‌های علمی» است.

اگرچه هم «نورسی» و هم «گولن» نگرش‌های خود را در ارتباط با مسایل سیاسی و اجتماعی برحسب ضعف‌های سیاسی درک‌شده در طول دوره جمهوری بیان کرده‌اند، اما هر دو آنها راه علاج متفاوتی را پیشنهاد کرده‌اند. «نورسی» با شکل دادن یک آگاهی جدید مذهبی و در طرفداری با ایده‌آل‌های مشخص روحی، به [ارزش‌های] این‌جهانی کمتر بها داده است، در حالی که «گولن»، بر رفتار به‌عنوان تمامی فعالیت‌های انسانی یا فشاری می‌کند که شخص از طریق آن در پی دگرگونی و تغییر طبیعت به یک جهان انسانی است. ممکن است «نورسی» اسلام را به‌عنوان شکلی از «داخل به خارج» مفهوم‌سازی کرده اما «گولن» درک اسلام را از «خارج به داخل» مفهوم‌سازی می‌کند.

جنبش خدمت و سپهر عمومی

درسال۱۹۷۹ گروهی از معلمان ملهم از آموزه‌های گولن، بنیاد معلمان را تأسیس کردند. این بنیاد مجله‌ای با عنوان Sızınti (تراوش) را منتشر

جهان

نگاهی به تحرکات «گولن» و سیاست‌های داخلی و خارجی‌اش

جنبش خدمت وسودای هژمونی

آراد حاجی‌آقایی

مناطق محروم این بخش از کشور در محبوبیت این جنبش تاثیرگذار بوده است، گزارش‌های پلیس نشان می‌دهد از آنجا که جنبش خدمت، مدارس و مراکز آموزشی فراوانی در منطقه شرق و جنوب‌شرق ترکیه تأسیس کرده، میزان جنایت و فعالیت‌های حزب کارگران به‌طور چشمگیری کاهش یافته است. محبوبیت این جنبش در میان کردها تا اندازه‌ای رخنه کرده است که حتی حزب کارگران کردستان نیز از هدف‌قراردادن نهادهای وابسته به جنبش خودداری کرده و در این ارتباط با احتیاط گام بر می‌دارد.

با وجود اینکه در برهه کنونی، روابط گولن با دولت «رجب‌طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری ترکیه بسیار تیره‌وتار به‌نظر می‌رسد اما از سوی دیگر، گولن و جنبش او همواره در سیاست خارجی همکار و پشتیبان دولت اردوغان بوده است. گولن در مصاحبه‌ای می‌گوید: «ما در ارپیل، پایتخت منطقه فدرال کردستان عراق، مدراسی برای ترکمن‌ها افتتاح کردیم. من به رئیس‌جمهور گفتم که آنها در این منطقه نیازمند این مدارس هستند تا در مواجهه با اسلامی‌کردن کردها محافظت شوند. بنابراین با کمک «میت» (سرویس اطلاعاتی ترکیه) تصمیم به گشایش این مدارس گرفتیم. اکنون علاوه‌بر این نخستین مدرسه، مدارس این جنبش در سطوح ابتدایی، راهنمایی و متوسطه و نیز دانشگاه «اشپیک» (نور) در منطقه اقلیم کردستان توانسته‌اند، دانش‌آموزان بسیاری را با آموزه‌های مبتنی بر ناسیونالیسم ترک آشنا کرده و به بسط نفوذ ترکیه در این منطقه کمک کنند. این درحالی است که شرکت‌های فراوان ترکی نقش مهمی را در دادوستد ترکیه با شمال عراق و نواحی مرکزی و جنوبی عراق ایفا می‌کنند. این پیشبرد عمق استراتژیک ترکیه در منطقه اقلیم کردستان تا جایی پیش رفته است که در سال گذشته میلادی خبرها حاکی از این نکته بود که قرارداد ۵۰ساله فروش نفت منطقه اقلیم کردستان به ترکیه به‌طور مخفیانه امضا شده است. اکنون به نظر می‌رسد که منطقه اقلیم کردستان به سکوی پرش ترکیه و کورسوی امیدی برای بازگرداندن سرزمین‌های خلافت عثمانی تبدیل شده است.

قرائت‌لیبرالی ازاسلام

گولن در ارتباط با جمهوری‌اسلامی و مدل اسلام انقلابی‌شیعی بسیار کم‌سخن گفته است، با این وجود در سال‌های اخیر این تقابلات از سوی رسانه تحت کنترل این جنبش بعد جدی‌تر و آشکارتری به‌خود گرفته است. در سال گذشته با شدت‌گرفتن اعتراضات پارک «کزی» نشانه‌های این تقابیل وجوه بارزتری به خود گرفت. اخیرا «فواد آوئی» نویسنده و روزنامه‌نگار مشهور ترکیه در سلسله‌مقالاتی که به‌تازگی با نام «جماعت گولن و ایران‌هراسی» منتشر کرده است، به بررسی جنبه‌های جدیدی از فعالیت‌های جریان گولن علیه ایران پرداخته است. او بعد از اتفاقات پارک کزی می‌نویسد، زمانی که ترکیه در تابستان امسال با درگیری‌های داخلی و تظاهرات‌های حوادث پارک‌کزی مواجه شد، جماعت گولن تلاش کرد یک دست خارجی در این ماجرا پیدا کند و طبیعی بود که مقصود آنان از این دشمن، ایران است. می‌توان برای فهم این میزان از دشمنی تنها دو دلیل را عنوان کرد که با منبع این همه واهمه از ایران اندیشه‌های خاص جماعت گولن بوده و مخالفت ضمنی آنها با ایران است که می‌توان آن را تداوم یک موج آگاهانه تبلیغاتی علیه ایران ارزیابی کرد؛ اما وقایع این دوره نشان داد که می‌توان این عداوت را در زمینه‌ای گسترده‌تر تحلیل کرد و آن رقیب پنداشتن اسلام شیعی- انقلابی ایران است.

جنبش خدمت از این دست جنبش‌های اجتماعی است که از یک زمینه جغرافیایی خاص نشأت گرفته و با گسترش خود سیاست‌های منطقه‌ای را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. این جنبش اکنون می‌تواند مبین مدلی جدیدی از قرائت از اسلام در سطح جهانی و بازگوکننده و در حقیقت تز اسلام – ترک در منطقه به شمار آید که توانسته است با ایجاد دولتی در دولت – که برخی از سکولارها و اخیرا اردوغان نیز آن را دولت سایه خوانده‌اند – استراتژی‌های خود را پیش ببرد؛ در سطح داخلی هرچند اخیرا تنش‌ها با دولت اردوغان به اوج خود رسیده است اما همواره با سیاستی خزنده در پی بسط و گسترش اسلام‌گرایی- با قرائنت خاص خود- در داخل ترکیه برآمده و در سطح خارجی سیاست‌های دولت ترکیه را در راستای عثمانی‌گری این کشور مورد حمایت قرار داده است. در این میان تز اسلام- ترک، سیاست‌های نو عثمانی‌گری ترکیه، شبکه‌های وسیع مالی این جنبش، سیاست‌های لیبرالیزاسیون دولت ترکیه، مدارس خصوصی و حمایت کشورهای غربی و به ویژه آمریکا از این قرائت خاص از اسلام به گسترش این جنبش کمک می‌کند.

نگاه

پیامدهای سیاسی یک دیدار

روزنامه «زمان» ترکیه نوشت که «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری این کشور به‌زودی به کشورهای اتیوپی، تانزانیا و سومالی و سپس به ایران می‌رود. طبق این گزارش، اردوغان با مسوولان عالی‌رتبه این‌ کشورها دیدار می‌کند؛ این در حالی است که «مولود چاوش اوغلو» وزیرخارجه با همتای ایرانی خود دیدار و حول تحولات سوریه و عراق گفت‌وگو کرد. برمنیای گزارش‌های منتشرشده، محور گفت‌وگوهای آنکارا و تهران در تداوم بحث و گفت‌وگو حول اوضاع جاری عراق و سوریه خواهد بود. این دیدار در شرایطی رقم می‌خورد که موقعیت آنکارا در جهان نسبت به گذشته شکننده‌تر شده است. سعودی‌ها با همراهی آمریکا دولت قطر را تحت فشار قرار دادند تا مناسبات خود را با مصر مجددا از سر گیرد و از نزدیکی با ترکیه دوری جوید، اما اردوغان در اندیشه ائتلاف جدید منطقه‌ای با عربستان‌سعودی است. به نظر می‌رسد متعاقب موج جدیدی از مخالفت‌های جهانی در ارتباط با نقش ترکیه در سوریه و به‌ویژه حول محور کوبانی سیاست‌های عثمانی‌گرایی اسلام‌گرایان ترکیه حداقل در برهه کنونی شکست خورده است و آنکارا همچنین توانست بر دولت عراق فائق شود.

در مصر نیز با ناکامی حکومت اخوان‌المسلمین چنین به نظر می‌رسد که ستون اصلی سیاست‌های ترکیه در شمال آفریقا با بحران مواجه شده باشد. اردوغان بعد از دست‌دادن قطر، مصر، شکست در سوریه و موج جهانی مخالفت با این کشور در حال دورخیز به سمت ایران است و می‌خواهد به تهران نزدیک شود. در مقطع کنونی روسیه و ایران می‌توانند ترکیه را در مقابل رقیب ایدئولوژیکش بهتر پشتیبانی کنند. در آخرین ماه‌های سال گذشته و قبل از دیدار «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهوری روسیه از ترکیه، اردوغان با فرستادن «داوود اوغلو»، نخست‌وزیر ترکیه به بغداد به‌گونه‌ای بر شکست‌های سیاست ترکیه در قبال عراق صحه گذاشت. بر منیای گزارش‌ها منتشر شده در رسانه‌های غربی که در مطبوعات ترکیه نیز بازتاب وسیعی داشت، اوغلو در دیدارهایش با مقامات عراقی اذعان کرد که با توجه به تغییرات استراتژیک در سطح منطقه‌ای، از این به بعد «وهایت» دشمن اصلی و مشترک آنان به شمار می‌رود. این سخنان اگر درست باشد- و به نظر می‌رسد که مبنایی منطقی نیز دارد- در گام اول تعیین‌کننده چرخش سیاست‌های ترکیه و تعیین دشمن استراتژیک این کشور در گام دوم است.

احزاب اپوزیسیون و سکولار ترکیه بر این باورند که متعاقب شکست ترکیه در مصر، آنکارا درصدد تقویت داعش برآمد تا از این طریق بتواند به تنهایی بر سیاست‌های منطقه‌ای مسلط شود اما در نهایت سیاست‌های ایران در عراق شکستی سنگین را متوجه ترکیه کرد. از این مقطع به بعد بود که بازی‌های سیاسی اردوغان، استراتژی سیاسی این کشور را تغییر داد تا شاید گام‌های جدید به ائتلاف نوین آنکارا با تهران و مسکو منتهی شود. وعده جدید روسیه به ترکیه برای تأسیس نیروگاه اتمی و قراردادن این کشور در مسیر ترانزیت گاز روسیه، بدون شک بدون امتیازدهی متقابل نیستند؛ عدم دخالت در مسایل داخلی سوریه، همکاری با «بشار اسد»، رئیس‌جمهور سوریه برای حذف تروریسم وهابی و مقاومت در مقابل سیاست‌های آمریکا و اروپا در منطقه و همکاری با ایران و عراق برای اتمام منازعات منطقه‌ای؛ شاید بخشی از انتظاراتی است که آنکارا می‌خواهد روسیه زمینه تحقق آن را آماده کند.

یادداشت

«جهاد عشق» در هند

ترجمه: نقیسه کریمی

در حالی که حدود یک‌پنجم از جمعیت ۱/۲۷میلیاردی هند، مذهبی غیر از هندو دارند، «راج شوار سینگ»، فعال هندو همزمان با مراسم تغییر آیین یک خانواده مسیحی به هندو در حومه دهلی‌نو با بیان اینکه اجازه نخواهند داد مساجد یا کلیساها در هندوستان ادیان خود را ترویج دهند، مخالفت خود را با ادیان دیگر اعلام کرد. او که وابسته به یک سازمان ملی داوطلب به نام «شتریا سوايامسواک سینگ» با هدف متحدکردن هند است، می‌گوید «موج هندو آغاز شده و ما تا ۱۰سال آینده همه مسلمانان و مسیحیان را هندو و جامعه خود را عاری از مسلمانان و مسیحیان می‌کنیم.» او حزب «جنت‌بهارات» را به‌عنوان سازمان سیاسی‌شان معرفی کرد و گفت، اطمینان داریم که این حزب و «نارندا مودی»، نخست‌وزیر هند که رهبری هندو است، در انتخابات پیروز می‌شوند چراکه «اکنون عصر طلایی ماست و ما ملت را به اوج شکوه و عظمت خواهیم رساند.» این سازمان ملی داوطلب، مودی را به‌عنوان یک مرد جوان وارد سیاست و کمک کرد تا او در انتخابات ماه‌هی به‌ویژه در پرجمعیت‌ترین استان کشور و جایی که «حسایان» قرار دارد، پیروز شود. با روی‌کارآمدن نخست‌وزیر نارندا مودی و در پی آن منصوب‌شدن اعضای این سازمان در پست‌های کابینه و تصدی رهبران اصلی در حزب، این سازمان بسیار رشد کرد و رهبران ملی‌گرای حزب جنت‌بهارات به فعالان حزب راست نظیر سینگ پیوستند تا هندوستان را علناً یک ملت هندو اعلام کنند.

برای نمونه یکی از نزدیکان مودی، با خشم بسیار نسبت به اقلیت‌های مسیحی و مسلمان هندوستان، گفت: «همان‌طور که افراد ساکن در انگلیس، انگلیسی و ساکنان آلمان، آلمانی و آمریکایی‌ها، آمریکایی هستند، تمام کسانی که در هندوستان هستند هم نیز باید هندو باشند.» پیروان سازمان ملی رشتریا سوايامسواک سینگ معتقدند که «جهاد عشق» راهکاری اسلامی است که زنان هندی را از طریق ازدواج و پول اغوا کرده است، در نتیجه گروه‌های وابسته به این سازمان کمپینی را علیه «جهاد عشق» به راه انداخته‌اند. همچنین با اعلام «ایمن الظواهری»، رهبر القاعده، از تشکیل یک شاخه هندی در گروه‌های شبه‌نظامی خود، ترس این سازمان دوچندان شده است.

مباحث به‌وجودآمده نشانگر ایجاد یک شکاف ایدئولوژیکی عمیق میان کسانی است که به هویت ملی و مذهبی اعتقاد دارند و لیبرال‌هایی که به ملتی چندمذهبی معتقدند و اینکه نمی‌توان همه جمعیت هند را هندو نامید. تاکنون پلیس هند شواهدی مبنی‌بر فعالیت سازمان‌یافته «جهاد عشق» به دست نیاورده است اما در هفته‌های اخیر این مفهوم در سراسر هند مرکزی رواج یافته و باوجود اینکه جریانات اصلی، آن را دسیسه‌ای بیوهده می‌داند، که‌گاه تظاهرات خشونت‌باری را سازماندهی کرده‌اند.

حزب جنت‌بهارات بدون اینکه نامی از «جهاد عشق» ببرد، به مساله تبدیل اجباری (مذاهب) به‌عنوان یک مساله انتخاباتی پیش از انتخابات فرعی در اوتارپرادش، پرداخت و همزمان فعالانی چون سینگ اقدامات لازم برای بازگرداندن مردم به هندویسم را آغاز

کرده‌اند. البته زمان ۱۰ساله‌ای که سینگ مشخص کرده، در کشوری که ۱۷۵میلیون مسلمان دارد و حدود ۱۵درصد از جمعیت هند را تشکیل می‌دهد و جزو سومین جمعیت بزرگ مسلمانان جهان و سایر ادیان هستند بسیار غیرواقعی است، چراکه هندویسم قوانین سخنگیرانه‌ای علیه کسانی که تغییر دین می‌دهند ندارد. اما این قدرت‌نمایی‌ها، در کشوری که سابقه‌ای طولانی در همزیستی مذاهب دارد، باعث نگرانی میانه‌روها از وقوع درگیری‌های خونین شده است. سال گذشته درگیری هندوها و مسلمانان در ۹۰کیلومتری حسانیا ۶۵گشته داشت. در انتخابات عمومی سال‌جاری هند در اوتارپرادش (با بیش از ۱۶۶میلیون‌نفر جمعیت) مودی از احساسات ضدایالتی برای متحدکردن هندوها طبقه بالا و پایین به‌عنوان مانعی در انتخابات، به‌نفع خود استفاده کرد و در حال حاضر در اوتارپرادش که توسط یک حزب منسوب به مسلمانان اداره می‌شود، تنش‌ها همچنان ادامه دارند. اعضای رشتریا سوايامسواک، در عروسی‌های هندوها، جشنواره‌ها و بیرون دانشگاه‌ها در سراسر کشور جزواتی را تحت‌عنوان «جهاد عشق» توزیع کرده‌اند. این جزوات که در سال۲۰۱۱ نوشته شده‌اند، مفهوم جهاد عشق را به سلطه مغول‌ها در قرن‌های گذشته در هندوستان پیوند زده‌اند؛ موضوعی که همواره مورد توجه ملی‌گرایانی است که معتقدند سلطه بیگانگان باعث تضعیف هندو شده است.

«اودی ویر» ۵۵ساله یکی از افرادی است که دین خود را تغییر داده است. او که در خانواده‌ای مسیحی به دنیا آمده است، اعلام کرد به‌خاطر اختلافی که بر سر یک زمین با کلیسا داشته، دیدش را تغییر می‌دهد و تنش‌های بسیاری را در حسایان برانگیخت. همچنین اوایل ماه گذشته در پی شکایت یک زن هندی مبنی‌بر اینکه قربانی جهاد عشق شده و همسرش قبل از ازدواج دیدش را از او مخفی کرده بوده، هندوهای تندرو در شهر به راه افتادند و اعلام اعتصاب یک‌روزه کردند. به گفته پلیس هند، موارد پراکنده‌ای از تلاش برای جهاد عشق مشاهده شده اما نمی‌توان آنها را «توطئه» نامید. ظرف چندماه گذشته در اوتارپرادش در پنج مورد از شش مورد گزارش‌شده درباره «جهاد عشق» شواهدی مبنی‌بر تلاش برای تغییر مذهب اجباری وجود نداشته است. «باترچی» رئیس پلیس ایالتی به روزنتر می‌گوید: «در اغلب موارد دختران هندو و پسران مسلمان عاشق یکدیگر شده و خلاف میل پدر و مادرشان با هم ازدواج کرده‌اند. اینها ازدواج‌های عاشقانه هستند و ارتباطی به جهاد عشق ندارند.»